

EPDK`dan Dağıtım Şirketlerine Yeni Yıl Hediyesi

EMO, 1 Ocak itibarıyla yürürlüğe giren yeni elektrik tarifeleri üzerinden yaptığı incelemede, tüm abone gruplarında dağıtım bedelleri yüzde 132 artırırlarken, enerji bedellerinin düşürülerek fatura toplamının aynı kalmasının sağlandığını saptadı.

EMO, "Enerji üretim maliyetleri düştü ise konutlara ve küçük esnafın kullandığı tarifelerde faturaların düşmesi neden sağlanmamıştır? Neden enerji bedellerinde indirim yapılırken, dağıtım bedelleri aynı oranda artırılarak halkın yararı yerine özel dağıtım şirketlerinin çıkarına bir tasarrufa gidilmiştir?" sorularını yöneltti.

Enerji Piyasası Düzenleme

Kurumu'nun (EPDK) 1 Ocak 2023'ten itibaren geçerli olacak şekilde açıkladığı yeni elektrik tarifesi, kamuoyuna "müjde" olarak sunuldu. Konutlar ve hizmetler sektörü nihai fatura bedellerine zam yapılmaması ve ulusal tarifeden enerji alan sanayi abonelerine yönelik yüzde 15,85'lik indirim yanı sıra, spot enerji piyasasında azami fiyatın bir miktar düşürülmesiyle kamuoyunda ucuzluk algısı yaratılmaya çalışıldığı anlaşılan tarifenin detayları incelendiğinde, tüm abone gruplarında dağıtım bedellerine bir önceki yıla göre yüzde 132,37 oranında fahiş bir artış yapıldığı, sanayi hariç diğer abone gruplarında **enerji bedellerinin bu**

artışa paralel şekilde düşürülerek fatura toplamının aynı kalmasının sağlandığı görülüyor.

Bilindiği üzere geçtiğimiz yıl, elektrik fiyatlarına çok ciddi oranlarda yapılan ve toplumun geniş kesimlerini enerji yoksulluğunun pençesine düşüren zamlarla geçmişti. 2022 yılı içinde, aşağıdaki tabloda görüleceği üzere en yüksek oran sanayi abonelerinde olmak üzere tüm abone gruplarında yapılan inanılmaz zam oranları toplumun çok geniş kesimlerinden büyük tepki almıştı.

TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranları göz önüne alındığında son tarife düzenlemesinden bu yana geçen 3 aylık dilimde elektrik dağıtım şirketlerinin maliyetlerinin yüzde 132,37 oranında artmış olması mümkün değildir. Benzer şekilde enerji bedellerindeki indirimlerin, sadece sanayide, faturalarından yüzde 15,85'lik indirim neden olacak şekilde gerçekleştirilmesi de soru işaretlerine yol açmaktadır. **Tüm kamuoyunun cevabını merak ettiği soru şudur: Enerji üretim maliyetleri düştü ise konutlara ve küçük esnafın kullandığı tarifelerde faturaların düşmesi neden sağlanmamıştır? Neden enerji bedellerinde indirim yapılırken, dağıtım bedelleri aynı oranda artırılarak halkın yararı yerine özel dağıtım şirketlerinin çıkarına bir tasarrufa gidilmiştir?**

Diğer yandan, yine 2022 yılı içe-

ABONE GRUPLARI	31.12.2021-31.12.2022 Arası Değişim Nihai Fatura Bedeli (%)	31.12.2021-01.01.2023 Arası Değişim Nihai Fatura Bedeli (%)
SANAYİ (AG)	406	325,6
SANAYİ (OG)	433	347,7
TİCARETHANELER (AG - 30 kWh/gün ve altı)	174	174
TİCARETHANELER (AG - 30 kWh/gün üstü)	265,6	265,6
TİCARETHANELER (OG)	265,6	265,6
MESKEN (AG - 8 kWh/gün ve altı)	89,5	89,5
MESKEN (AG - 8 kWh/gün üstü)	184,2	184,2
MESKEN (OG)	184,2	184,2
TARIMSAL FAALİYETLER (AG)	142,5	142,5
TARIMSAL FAALİYETLER (OG)	142,5	142,5

Tablo-1

risinde, Son Kaynak Tedarik Tarifesi Tebliği kapsamında serbest piyasa maliyetlerine doğrudan yansıyan büyük tüketici limiti aşağıya çekilerek, daha fazla abonenin bu kapsama girmesi sağlanmış ve böylelikle büyük sanayi kuruluşlarının yanında büyük ticarethanelerin ve küçük olsalar da organize sanayi bölgelerinde yer alan sanayi kuruluşlarının etkilendiği bu düzenlemeyle, spot piyasada oluşan Piyasa Takas Fiyatını (PTF) temel alan bir tarife yapısı oluşmuştu. Geçtiğimiz yıl üretici şirketlerin spot piyasada verecekleri fiyat tekliflerinde kullanılan azami fiyat limitinin düzenli olarak artırılması da sanayi ve ticarethanelerde kullanılan enerji bedellerinin artışında önemli bir etken haline gelmişti.

Yapılan düzenlemeyle Megavat saat (MWh) başına Ekim 2021'de 1078 TL olan ve Eylül 2022'de 4.800 TL'ye kadar yükseltelen azami fiyat limitinin 1 Ocak 2023'den geçerli olmak üzere ise yeniden 4.200 TL'ye düşürüldüğü görülüyor. **Açıkça söylemek gerekir ki; EPDK'nın müjde olarak duyurduğu azami fiyat değişikliği spot piyasa şartlarında doğrudan indirim olarak yansımayacaktır. Son aylarda limit aşırı artırıldığı için, zaten spot piyasadaki ortalama değerlerin çok üstündedir.**

Spot piyasada elektrik fiyatlarının değişimlerine bakıldığında, Ocak 2021'de MWh başına 285,9 TL olan PTF Ağırlıklı Ortalamasının, Ocak 2022'de 1176,2 TL'ye tırmandığı, Eylül 2022'de 3850,6 TL'ye kadar yükselirken, Kasım 2022'de ise bu değer 3573,8 TL olduğu görülüyor.

Ağırlıklı PTF ortalamalarına dolar bazlı bakıldığında ise, 2015-2020 yılları arasında MWh başına 40-50 dolar bandında bulunan fiyatların, Temmuz 2021'den itibaren tırmanışa geçerek, Eylül 2022'de 210 doları, Kasım 2022'de ise 192 doları bulduğu görülüyor.

Tablo-2'de net olarak görülebileceği üzere, Türk lirası bazında Ocak 2021'den Kasım 2022'ye kadar olan dönem içinde PTF fiyatları yüzde 1100 düzeyinde artış gösterirken, dolar bazındaki artış ise yüzde 337 düzeyinde gerçekleşmiştir. Aradan geçen 23 aylık dönemde yaşanan bu inanılmaz artış ürün maliyetlerine yansıdığı için müthiş bir pahalılığı ve yoksulluğu da beraberinde getirmiştir.

Son iki yılda artık çöktüğü net şekilde görülen bu piyasa yapısında ulusal sanayi tarifelerinde yüzde 15,85'lik indirim yapılması, spot piyasadaki azami fiyat teklifi sınırının ağırlıklı PTF ortalamasının üstünde tutulmaya devam edilmesi, sanayi üretimi üzerindeki elektrik maliyeti yükünü hafifletmez.

Dolar bazında bile yüzde 337 artan elektrik enerjisi maliyetlerinde gerçek anlamda bir iyileşme sağlanabilmesi için ciddi önlemler alınması gerektiği açıktır. Bu düzeyde zammaya açan enerji politikalarının yol aç-

tığı sorunları, tarifede kalem oyunları yaparak, azami teklif fiyatını bir miktar düşürerek çözmek mümkün değildir.

Enerji maliyetlerinin enflasyon üzerindeki etkisini sınırlamak için kamunun bir an önce harekete geçmesi gerekir. Alanda faaliyet gösteren şirketlerin zaman zaman birbiriyle çatışan çıkarlarının dengelenmesi dışında işlevi kalmayan EPDK'nın faaliyetlerine son verilmelidir. Ekonomik krizi en az hasarla atlattık için kalkınma perspektifiyle hazırlanan toplumcu bir enerji programının uygulanması artık zorunluluktur. Bu çerçevede kamunun yatırım yapmasının önündeki engeller ortadan kaldırılarak, elektrik alanında üretimden, dağıtıma kadar tüm süreçleri yönetecek dikey entegre bir kamu tekeli yeniden kurulmalıdır. Geçiş sürecinde ise kamu kaynaklarının sonu belirsiz bir biçimde özel sektöre kaynak transfer edilmesi yerine kamulaştırma işlemlerini yürütecek Kamulaştırma İdaresi Başkanlığı kurulmalıdır.

Tarih	PTF Ağırlıklı Ortalama (mWh-TL)	Merkez Bankası Gösterge Niteliğindeki Ortalama Dolar Kuru	PTF Ağırlıklı Ortalama (mWh-₺)
2015	144,0	2,72	52,9
2016	148,3	3,02	49,1
2017	168,1	3,65	46,1
2018	233,1	4,81	48,4
2019	268,5	5,67	47,3
2020	285,9	7,01	40,8
Ocak 2021	297,7	7,39	40,3
Temmuz 2021	518,4	8,61	60,2
Kasım 2021	831,0	10,52	79,0
Aralık 2021	1008,6	13,53	74,6
Ocak 2022	1176,2	13,52	87,0
Nisan 2022	1853,6	14,68	126,2
Haziran 2022	2364,4	16,96	139,4
Ağustos 2022	3093,7	17,99	171,9
Eylül 2022	3850,6	18,28	210,6
Ekim 2022	3566,4	18,56	192,1
Kasım 2022	3573,8	18,59	192,2

Tablo-2